

SLOVENSKI ŠTAJERC

Iz naroda za narod!

«Slovenski Štajerc» izhaja vsak drugi četrtek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Naročnina za celo leto 2 K. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati naprej. — Cena oznanil je za eno stran 32 K, za $\frac{1}{2}$ strani 16 K, $\frac{1}{4}$ strani 8 K, $\frac{1}{8}$ strani 4 K, $\frac{1}{16}$ strani 2 K, $\frac{1}{32}$ strani 1 K. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (inzerate) uredništvo in upravnništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravnništvo je v Kranju (Kranjsko). — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje poslati do ponedeljka pred izdajo dotične številke.

Št. 12.

V Kranju, dne 11. junija 1905.

II. letnik.

Pozor!

Cenjene naročnike prosimo, da odslej naprej vsled dogovora pošiljajo naročnino in denar le na tiskarno Iv. Pr. Lampret v Kranju. Na razpolago je poštno-hranilnični ček št. 867.569.

Dajte nam slovenskih šol!

Neštetokrat smo že izkusili, kako smrtno nas sovražijo naši nasprotniki Nemci, ki so nam provzročili že toliko gorja in ki bi nas najrajše vtopili v žlici vode, ako bi le mogli. Poslužujejo se pa v dosego svojih namenov vseh mogočih sredstev. Najčesče nas zgrabijo za vrat, nas duše, k tlom pritiskajo in nam odrekajo vsakršno pravico.

Pogosto pa se izpremene v pohlevna jagnjeta, da so si znotraj vedno stari grabljivi volkovi, mekečejo okoli nas in se nam dobrikajo samo, da bi dosegli svoj namen — ugonobiti slovenski narod. Kako so tedaj sladki in kako skrbni za naš blagor, nam kaže ravno članek v Ornikovem „Štajercu“ z naslovom „Šola na kmetih“. „Štajerc“ se v tem članku kar topi vsled ljubezni do nas Slovencev in kar trese se strahu, da bi se nam ne zgodila kaka nesreča. Poznali smo sicer marsikako lepo stran peka Ornika, da bode mogel v svojem „Štajercu“ tako hinavsko zvijati oči proti nebu, tega ne bi bili nikdar pričakovali. Mogočni Ornik, ta veliki Nemec, pretaka

debele solze, ko misli, da bi se Slovencu slabo godilo.

Zares čudovito zanimiva so izvajanja Ornikova, s katerimi hoče podkopavati ugled zavednim Štajercem. Ali preneumno je stari lisjak nastavil limanice, ker zelo dvomimo, da bi nanje vjel vsaj malo razsodnega človeka; mogoče, da bode našel kje kakega neumnega kalina, a še teh bode po našem mnenju jako malo.

V svojem članku si je vzel „Štajerc“ na pike šolo na kmetih ter na dolgo in široko razlaga, kako velikanska škoda se dela Slovencu, da se ne uči nemškega jezika. V članku le hudobno zavija trditve, da ljudje, ki hočejo biti voditelji slovenskega naroda, puste svojo deco, da se uči nemški.

Kakor povsod, tako so tudi na Štajerskem dvoje vrste šole. Večina šol so šole po deželi ali kakor pravi „Štajerc“ — „šole na kmetih“. Druge vrste so pa šole po mestih. Da se bode budalost „Štajerčevih“ trditve pokazala v posebno svetli luči, hočemo govoriti o namenu šol obeh gori navedenih vrst.

Šole po deželi, ali kakor zaničljivo pravi Ornikov „Štajerc“ — šole po kmetih, niso nič drugega kakor šole, ki imajo namen otroka poučiti v vsem, kar mu je potrebno v življenju: to je v branju, pisanju in računanju ter o poznavanju narave, kolikor je preprostemu človeku treba. Take šole imajo torej namen dati otroku nekako podlago za to, kar se ima pozneje priučiti še v življenju. Le to ni edino, le to je

Slovenci! Zahtevajte v vseh gostilnah „Slovenskega Štajerca“!

Takih gostiln, kjer ni „Slovenskega Štajerca“ na razpolago, se ogibajte!

namen ljudske šole po deželi. Otroka v ljudski šoli učiti raznih drugih jezikov, tega namena ljudska šola nima in ga ne more imeti. Da bi se pa mogel otrok naučiti še drugih jezikov, to pa ni mogoče. Tem manj pa je mogoče, da bi se dobro naučil brati, spisovati in računati, če bi ga učitelj teh stvari učil v jeziku, ki ga otrok ne razume. Znano je, da že srednje nadarjeni otroci po deželi, kjer pohajajo šolo, le pol dne težko zmagujejo te predmete sedaj, ko se jih uče v materinem jeziku; ako pa bi se jih učil v jeziku, ki ga ne umejo, bi se jih sploh ne mogli priučiti toliko, kolikor jim je potrebno. To dobro vedo in so tega tudi popolno prepričani vsi naši nasprotniki. Zategadel pa hočejo izbaciti naš prelepi slovenski jezik iz šol, da bi naša mladina od šole ne imela nobene koristi, da bi ostali naši ljudje nevedni in bi jih nemški Mihel lažje pohrustal.

Prav res je, da hočejo naši nasprotniki Nemci obdržati kmeta v temi, da bi jim mirno nosil kronice, a oni bi ga ne le zasmehovali, ampak celo psovali s priimki: Sauvolk, windischer Hund, Sauhunde (svinjski rod, slovenski psi, svinjski psi) i. t. d.

Kako ganljivo se tolaži Ornik ter slepi sama sebe, da kmet ne posluša več svarila svojih voditeljev, da jim več ne zaupa, ko ga svare pred nemškimi šolami, ki bi bile pogin za naš narod v narodnem in gospodarskem oziru.

V isti sapi pa ustanavlja Ornik slovensko pisani list „Štajerc“, ker vidi, da z nemščino ničesar ne opravi, ker vidi, da se je tudi naš kmetič prebudil. Zares brihtna taka glavica. Ornik naj poskusi izdajati svojega „Štajerca“ v nemškem jeziku, bode videl, kako hitro bode opešal. Gospod ptujski pek in župan, poskusite! Nikakor ne bomo zanikavali, da je dobro, ako človek zna več jezikov; če je kdo imel priložnost naučiti se razen materinščine še kakega drugega jezika, seveda bolje kakor štajarski uradniki. Ali iz tega še ne sledi potreba, da bi se v ljudski šoli poučevalo v jeziku, ki ga otrok ne razume. Če mislijo naši nasprotniki Nemci, da je to res, kar trobijo nam Slovencem, zakaj se v njihovih šolah ne poučuje v slovenskem jeziku. Če jim je pa slovenski jezik premalo svetoven, naj pa puste, da se bodo njihovi otroci učili vse predmete v francoskem ali angleškem jeziku, s katerima se pride po celem svetu. Poskusite to, hinavci! Kakor hitro se bode to sponeslo, tako

bomo Slovenci sami od sebe vpeljali nemški pouk v naše šole, da vam ne bode treba toliko skrbeti za nas in si glave beliti za naš blagor.

Konec prih.

Dopisi.

Iz ptujskega okraja. Izredno se množijo slučajni preziranja in teptanja slovenskih pravic od strani c. kr. uradništva posebno po Štajerskem. Kričeč slučaj, ki jasno osvetljuje vso misljenje in naravnost nesramno postopanje nekaterih c. kr. uradnikov, se je zgodil pri okr. glavarstvu v Ptuj. Neka stranka je dobila plačilni nalog v izključno nemškem jeziku, in je poslala istega nazaj s prošnjo, naj se ji dpošlje vsaj prestava, ako že ne original v slov. jeziku. Iz zanesljivih virov znamo, da se je naduto nemško uradništvo posmehovalo ter delalo svoje »duhovite« opazke k tej prošnji, ki je izvirala le iz resnične potrebe, ker dotična stranka v resnici ne zna nemški. Med drugimi je pripomnil neki gospod: »Če bi pa pisali mi italijanski ali francoski, naj si pride po denar, pa bi vsaki razumel.« Ne oziraje se na dejstvo, da uradništvo nima naloge ulog kritikovati, ampak reševati, niso take opazke od strani c. kr. od ljudskega denarja plačanega uradništva, samo brez-taktnost, ampak to je tudi naravnost nesramno izzivanje in zaničevanje našega ljudstva in njegovega narodnega čuta, ki se mora ožigosati, ako ni vse naše ustavno življenje in vse naše narodne pravice le prazen humbug. Navadni človeški razum sodi, da so vlada in njeni organi za to, da čuvajo pravice in koristi ljudstva, ne pa zato, da ga zasramujejo in z visokimi davki obkladajo. Da je bilo zadoščeno njihovemu germanskemu duhu in da je bilo zasramovanje in preziranje želj stranke popo-nejše, so ji poslali zopetni plačilni nalog zopet v sami nemščini. Odločno protestujemo proti takemu početju. Mi upravičeno zahtevamo objektivno uradništvo, ki bo imelo zavest, da je zaradi ljudstva na svojem mestu, a ne ljudij, ki pod ščitom birokratizma in fanatičnega nemškega nacijonalizma žalijo slovenski narod in brijejo uorca iz njegovih zajamčenih pravic. V branitev naših pravic pa ne kličemo samo naših že tako z delom preobloženih voditeljev, ampak vse slovenske sloje, vse stanovne brez izjeme, in tedaj moramo doseči, da bo peščica nemških privandranih uradnikov s svojim načelnikom vred vendarle enkrat spoznala svoje dolžnosti in začela spoštovati naše pravice ter upoštevala voljo ogromne večine prebivalstva našega okraja.

Iz Ljutomera. »Štajerčev« dopisovalec slavni Mavrin iz Lokaveč, ki je bil zaupni mož notarja Turna in Bračkota, je vendar enkrat našel zaslužen plačilo. Kakor nam je sam poročal, ga je v petek dne 26. maja obso-dila zaradi hudodelstva goljufije v tri mesece težke ječe poostrene vsak teden z jednim postom. To je bil tisti mož, ki je začel prvi naročati in razširjati ptujsko »kroto« v ljutomerskem okraju, on je začel pisati dopise, kjer je grdil poštene slovenske

može, on je zapeljal ljudi v nemčurstvo in je enkrat celo dra. Grosmana javno napadel. To je bil mož, kakoršni se zbirajo okolu »Štajerca« po navadi. Naj ga imajo zločinca prijatelji »Štajerčevi«. Mi ga ne maramo.

Iz Ljutomera. (Dra. Namestnika smrt.) Odvetnik dr. Namestnik je umrl. Bil je iz poštene slovenske hiše doma pri sv. Duha na Ostrem vrhu, a postal je odpadnik in kot tak se je v Ljutomeru pred več leti nastanil. V začetku je bil sam odvetnik in se mu je dobro godilo. Slovenci sami so bili prisiljeni zatekati se k njemu. Plačeval jih je s tem, da je pri občini in pri nemški šoli pošteno agitiral za Nemce; njegova žena je bile najhujša agitatorica. Prišli so drugi časi. Prišel je slovenski odvetnik, in naše ljudstvo je zapustilo dra. Namestnika. Nič niso pomagale nemčurske agitacije, okrajni sodniki in »Štajerčevi« privrženci. Nemški odvetnik je prišel v uboštvo. Ko pa je mož ležal enkrat na mrtvaškem odru, ga ni bilo Nemca, ki bi se malo brigal za njegovo famillijo, notar Turn je odklonil vsako občevanje s pokojnikovo vdovo. — Tako plačujejo ljutomerski Nemci.

Gorjane pri Podsredi. (Razno.) Toča je močno pobila dne 9. velikega travna po našem okraju. Posebno so trpeli vinogradi. Mnogo prizadetih občin je bilo že nekaj let sem poškodovanih po toči ali po slani. In letos pa zopet. Ubogo naše ljudstvo! — Kje čemo pomoči iskati? Komu se čemo pritožiti? Kdo nam bo pomagal? Se naj li obrnemo v tej bedi do »Štajerca«? Ko pa že na čelu svojega lista nosi napis: Kmetski stan, srečen stan, sam se pa imenuje: kmetski list i. t. d. Jasen dokaz, da on prokleta malo pozna naš stan, sicer bi ne dal tudi kmetov v senco pod drevesom risati, ki le juznajo. Ne ve, da imamo mi kmetje malo časa v senci sedeti, če čemo imeti borni grizljaj. Toraj proč s »Štajercem«, ki nas le za nos vodi! Ostanimo zvesti »Slov. Štajercu«! — Poročil se je gosp. A. Potočnik, učitelj v Podsredi, z gđč. Uršulo Kos. Bilo srečno! — Orožnik gnal nevesto pred altar. Poročil se je dne 15. m. m. v župnijski cerkvi Sv. Janeza Krstnika v Podsredi, z gđč. A. Škerbec iz Podsrede. Čestitamo! — Pri sv. Jožefu pri Celju je umrl veleč. g. Ivan Atacur, superijor, rojen leta 1848 v Gorjanah. Pogreb se je vršil dne 20. m. m. ob asistenci mnogo duhovnikov in veliki množici ljudstva. N. v m. p.! — Dne 23. m. m. ob 2. uri kratek potresni sunek; a močen. Prišel je od zahoda. — Abraham se ženi! 75 let stari vdovec Rebešak je osrečil »Kenejevo« dekle. Tega pa nisem mogel zvedeti, ali ji je ime Sara ali kako drugače? — Pogovor: Jaka: »Kam pa greš Tonča?« Tonča: »V Gorjane.« Jaka: »Zakaj pa v tacem vremenu?« Tonča: »Veš, dragi Jaka, moja žena Ančka mi je pravila, da je dopisnik »Nevesekdo« izstavljen v avslugu, pa grem pogledat, kdo je! — Že davno je priplula v deželo rajskolepa, smehlajajoča se vesela spomlad. Vesel jo je vsak izmed nas! Ker pa je pomlad oni čas, v katerem se mnogi vprašajo, katerega dela se naj poprimemo ali kakšno rokodelstvo naj začnejo; zato tudi jaz premišlujem sedaj, kaj bi počel, s čim kruh služil. Ker sem rad zmiraj vesel, zato se poprimem tudi veselega stanu in ta je »jagrski« stan. Toda moj namen ne bo streljati zajce, vrane (te postrelja moj sosed »Kenej«)

i. t. d., pač pa bodem zasledoval »korondiče«, za katere sem že zvedel. Seveda mi bode treba še mnogo priprav, da bom je mogel spravljati v različne posode. O vseh pripravah, katere bom v bodoče potreboval in si jih naročil, oziroma izposodil, vam bodem poročal in potem šele začnem svoj »jagrski kšeft«. »Nevesekdo!«

Zasaditev novih sadovnjakov.

Z veseljem opažamo, da zasade kmetje od leta do leta več sadnih vrtov ali sadovnjakov. Širijo se že zunaj bivališč in vasi, kamor si še pred kratkim časom ni upal nihče saditi. To je tudi prav. Ako imamo zasajene prave vrste, dobimo za sadje lepo denarje in lahko ga spravimo v denar. V času, ko mora gledati posestnik na vsak krajcar, zasaditi je vsak prazen prostor z rodovitnimi drevesci, da se dobi od tistega prostora kak dohodek. Opažamo pa, da marsikdo z dobrim namenom zasadi kak prostor, vendar se potem nič ne zmeni za drevje, tako da en čas drevo životari, a nazadnje popolnoma opeša in se posuši. Zato se sliši govoriti semintja: »Meni drevje noče rasti, moj svet ni zanj« i. t. d. Do tega pa ne pride, da je temu sam vzrok. Napačno je zasajati vrtove kar tjavendan, brez vsake simetrije, da se vidijo drevesa kot stari invalidi pri kaki paradi! Nekateremu se ne ljubi, drugi ne zna lepo zasaditi v vrsto.

Kako se na novo sadovnjak lepo, v vrsto ali simetrično in drevo pravilno vsadi, naj služijo sledeče vrstice:

Pred vsem, če hočemo zasaditi kak prostor, vedeti moramo, kako daleč narazen bodemo sadili drevo od drevesa. S prav redkimi izjemami sadimo pri nas sadna drevesa prepogosto. Primerna oddaljenost bi bila za hruške 9 do 10 m, za jabolka zadostuje 7 do 9 m, češplje, kjer se sade 4 m, in ravno toliko tudi zadostuje za pritlično drevje (cvergelni). Videti moramo v duhu doraščeno drevo, ne pa malo, kakršno šele sadimo. Ako je pregosto vsajeno, kmalu rasto veje druga v drugo, nastane gostota in pod vejevjem tudi trava ne vspeva.

Drugo delo, sadovnjak lepo v vrsti zasaditi je: razčrtanje zemljišča. Če je prostor prav razčrtan, prišla bodo drevesa lepo v vrsto. Sadimo navadno v kvadratno ali pravokotno zvezo, redkeje v trikotno. Ako zasadimo prostor v kvadratno zvezo, bode le tedaj drevje od vseh strani videti v vrsti sajeno. Za razčrtavanje zemljišča rabimo tri dolge lance, na katerih so znamenja, recimo 8 metrov vsaksebi z rdečimi krpicami zaznamovana. Ta znamenja so lahko bližje ali dalje drugo od drugega oddaljena, to je kakor daleč hočemo saditi drevo od drevesa. Za lažje razumevanje vzemimo praktično nalogo: Imamo zasaditi n. pr. njivo, ki smo jo odločili za pašnik. Oblika je pravokotna, in sicer le dolga 36 m, široka 28 m, hočemo pa saditi v kvadrat 8 m narazen. Sedaj bomo nategnili podolgem ob levi strani en lanec, zaznamovan z oddaljenostjo 8 m, in sicer, če je dovolj dolg, ob celem zemljišču, če pa je krajši, zasadimo, kjer se lanec neha, kol v zemljo, da ohranimo vrsto, da lanec predstavimo, ko smo zasadili prvi konec. Ravnotako potegnemo tudi ob desni strani enega. Počez čez ta dva nategnemo drug lanec, a znamenja, krpice se morajo vjemati na obeh

straneh popolnoma z onima lancema, ki sta podolgem nategnjena. Kjer je znamenje, krpica, skopljemo jamo, ali če je ta že, zabijemo kol natanko h krpici in k temu kolu sadimo potem drevo. Krpice na obeh lancih, ki sta napeljana po dolgem, kažejo, koliko pride vrsta od vrste oddaljena; ko smo prvo vrsto zasadili, prenesemo počezni lanec dalje do prvih dveh znamenj ali krpic. Ako bomo tako ravnali, zasadili bomo sadovnjak popolnoma pravilno, da bodo drevesa od vseh strani lepo v vrsti, odkoder bomo gledali.

V našem slučaju bodi ob vsaki strani zemljišča oddaljena vrsta od sosednjega sveta 2 m, a vrsta od vrste 8 m; tako bodo po dolgem tri vrste. Ob koncih bodi ravnotako 2 m od meje in bodo zasajene 4 vrste. Tako bi bilo v tem prostoru zasajenih 12 dreves. Gledati moramo, da sadimo drevo vedno na tisto stran kola, kakor smo začeli; če smo prvo drevo sadili na levo stran kola, moramo tudi vsa ostala drevesa tako, sicer ne bode popolnoma ravna vrsta.

Konec. prih.

Spodnještajerske novice.

Občinske volitve v Šoštanj se vrše dne 15. junija t. l. Kar se da iz raznih pritožb na namestnijo in iz interpelacij v državnem zboru posnemati, pričakovati je ljutega boja. Upamo pa, da zavedni rojaki, Šoštanjčani, store kakor še vselej brez izjeme svojo dolžnost in odgovore s sijajno zmago. Spominjajte se, da vaši rojaki gledajo s ponosom na vašo možato obrambo. Ne odnehajte varovati slovensko postojanko, biserni Šoštanj!

Za slovensko obrt. Nujna potreba je, da se naseli v Brežicah ključavničar. Sedaj ravno je prilika ker se lahko dobite dve delavnici z orodjem. — Ustanovil bi se lahko torej slovenski obrt skoro brez vsakega kapitala, ter je vredno, da se oglasi kak mlad, priden mož. Vsa natančnejša pojasnila daje «Slovensko obrtno društvo v Celju».

V Gornjem gradu je bil izvoljen županom g. Josip Mikuž, gostilničar in mesar; prvim svetovalcem g. Franc Kocbek, nadučitelj; drugim svetovalcem g. Anton Kolenc, posestnik.

Živinski starši. Pred graškim sodiščem sta bila v torek obtožena delavec Anton Fleischhacker in žena. Fleischhacker je svojega štiri mesece starega otroka tako pretepal, da je otrok vsled ran umrl. Živinski oče priznava, da je otroka tepel, ko je bil — 11 dni star. Vsled poznejšega pretepanja je imel otrok zlomljeni obe roki, desno nogo in tri rebra. Tri mesece staremu otroku je enkrat vtil v usta toliko močnega ruma, da je otroka skoraj zadušilo ter je vsled opeklin ves dan strašno jokalo. Nečloveški oče je bil obsojen v osem-mesečno ječo, žena pa, ki je trpičenje mirno gledala ter sploh otroka zanemarjala, je dobila 14 dni zapora.

Hrastnik. V petek je prinesla Sava k bregu truplo približno 60 let starega moža, ki je v našem kraju povse nepoznan. Ležalo je že kakih 10 dni v vodi in bilo čisto slečeno. Poškodbe na glavi dajo sumiti, da je bil ponesrečenec najprej oropan, ubit in vržen v vodo.

Strašna nesreča se je zgodila pri Poberšu. Hlapcu Emanuela Mayrja Antonu Šmogavcu sta se splašila konja. Hlapec je padel med konje, ki sta ga vlekla do Cerkovca in mu glavo popolnoma razbila. Kosi glave so ležali pomešani z možgani na cesti.

Vzor „Štajercijanca“. Jožef Stajnik iz Ljutomera je bil v petek 26. maja pred mariborskim okrožnim sodiščem radi krive prisega obsojen v 4mesečno ječo. To je isti, ki je lani trosil po Ljutomeru laž, da je g. dr. Grossman naščuval Slovence, da so metali povodom neke pevske slavnosti v Ljutomeru na nemčurje kamenje.

Nečuvven škandal. Laški okrajni zastop je dovolil v jako burni seji v pokritje stroškov slavnosti nemškega «Schulvereina» 200 kron prispevka. Škandalozno!

Slovenska bistrica. «Razni stvori, ki so si nemuščno prilastili za svoj materni jezik, napadajo bistrške Slovence na najzlobnejši način. Posledice se že kažejo. Drevo, ki so ga vsadili renegatje, jim bo donesel grenke sadove. Slovenci so doslej spali, a se dramijo: prebudili so jih sirovi sunki. Vzprejmejo boj, na katerega jih kličejo odpadniki.» — Ta glas prihaja iz Slovenske Bistrice. Mi bomo pozorni.

Rusko-japonska vojna.

Rusi so doživeli na morju strašen poraz.

V soboto zjutraj, dne 27. t. m. se je začela dolgo in nestrpno pričakovana bitka med obema brodovjema. Roždestvenski je šel drzno svojemu cilju nasproti po prestanih velikanskih nevarnostih in zaprekah, ki so mu križale pot na morju. Roždestvenskega brodovje je pri vходу v Korejsko cesto trčilo ob japonsko mornarico. Japonski admiral Togo je že mesece in mesece pripravljaval ta glavni udar ter si izvolil za bojišče oni del morja, ki mu je bil najbolj ugoden, na katerem so tri japonske vojne luke, vse močno utrjene. Rusi so poslali 6 bojnih ladij in 14 ladij drugega razreda v boj ter so morali ščititi z nekaterimi pomožnimi križaricami in nekaterimi torpedovkami vso silno okorno in težko ladjevje, ki je vozilo živež, sploh vojne potrebščine. Admiral Togo je napadel Ruse s petimi vojnimi ladjami ter devetimi oklopniciami ter je imel vse taktične ugodnosti na svoji strani. Bitko so gotovo začele prve torpedovke. Togo je napadel posamezne ruske ladje, jih gнал pred seboj v past — na podmorske mine — ali v tesne zalive, kjer so bile ladje izpostavljene ognju mogočnih obrežnih trdnjav. Na ta način je uničil Rusom nekaj ladij; seveda so tudi Japonci imeli velike izgube.

Tekom dne so se potopile tri oklopnice in ena križarka, 1 oklopnica je bila težko poškodovana. Takoj ob začetku bitke je bil ranjen admiral Roždestvenski, katerega so potem spravili na drugo ladjo, katero pa je vjel z admiralom Roždestvenskim vred japonski uničevalec torpedov «Sadjanavi I.». Tudi Nebo-gatov je bil ujet s svojo admiralsko ladjo. V cellem se je potopilo z ladjami vred okoli 4700 mož. — Listi poročajo, da se ceni ruska izguba nad 300 milijonov kron.

V Tokio je razširjena doslej še nepotrjena govorica, da so šle pred Vladivostokom postavljene japonske ladje proti severu bežečim ruskim ladjam nasproti in tudi večino teh ruskih ladij potopile. Izmed 26 ruskih ladij sta ušli samo dve.

V ruskih krogih se sodi, da je poraz posledica izdajstva na ruski strani. Na krovu nekaterih ladij so se nahajali tudi revolucionarji, ki v bitki niso storili svoje dolžnosti. Rusom pa je najbrže tudi nedostajalo premoga, ker sicer ni umljivo, da bi bili pluli skozi Korejski preliv, ki je bil zanje najnevarnejši. Za vzrok poraza je treba smatrati: malovredne ladje, neizvežbano moštvo in nedostajanje discipline na ruski strani, na japonski strani v vsakem oziru na višku modernih zahtev stoječe ladje.

Ona država, na katere moč so se tako zanašali, je globoko ponižana in prenašati mora najostreje kritike o nesposobnosti vojne uprave. To nas kot Slovane globoko boli, a obenem nas vendar navdaja upanje, da bodo grozni udarci, katere je doživela Rusija v japonsko-ruski vojski, pokazali ji pot k zboljšanju. Stara konservativna Rusija si mora ob takih dogodkih mirno dopustiti opazke, da je zmaga njenega sovražnika zmaga večje omike. Kaka bi bila ruska moč, če bi se ostrila z istimi sredstvi, kakor se ostri moč manjše Japonske!

Ministrski svet ruski je sklenil po dolgem razgovoru, da se vojska nadaljuje. V Mandžurijo pošljejo ojačenj; vrhutega je car ukazal, da odide četrto brodovje takoj, ko bo pripravljeno, v Azijo, in je odredil, da se organizira peto brodovje.

Rešitev v sili.

Kakor se poroča iz Šanghaja, je angleški parnik «Kulielin» pripeljal v пристanišče neko rusko torpedovko, ki jo je dobil severno od Šavejšana. Reuterjev urad poroča, da se nahaja na krovu te torpedovke 180 ruskih pomorščakov, ki so se rešili s treh potopljenih ruskih ladij. Torpedovka je že 6 dni blodila po morju, valovi so jo nosili semtertja, ker ni imela več krmila. Na torpedovki so že posla vsa živila. Posadka se je izkrcala v Vuzungu in prestopila na krov neke ruske transportne ladje.

Ruske ladje v Manili.

Reuterjev urad poroča: Izgube ruskih ladij «Aurora», «Oleg» in «Zemčug», ki so dospele v Manilo, znašajo: Padlo je 22 častnikov in 45 mož, ranjenih pa je bilo 131 mož in 4 častniki. Ladje so najbrž poškodovane pod vodno črto; tudi dimniki so razbiti in mnogo topov popolnoma pokvarjenih. Vsi ruski častniki zatrjujejo, da so se Japonci posluževali v bitki podmorskih čolnov, s čemer so si tudi izvojevali zmago in tako strahovito porazili rusko brodovje.

Poškodbe uplenjenih ruskih ladij.

Po poročilih iz Tokia so poškodbe ruskih ladij, ki so jih Japonci uplenili, veliko večje, kakor se je sprva mislilo. Najbolj je poškodovana oklopnica «Imperator

Nikolaj I.» Njen oklep je na več mestih prebit; luknje, ki so jih napravile v njem granate, so po 5 do 10 čevljev široke. Brzostrelni topovi na ladji so vsi uničeni. Tudi oklopnica «Orel» je močno poškodovana in ni misliti, da bi se mogla v doglednem času uvrstiti v japonsko brodovje, da si je zanjo že zbrana posadka. Oklopnico so spravili v ladjelnico. Najhujše je poškodovan oklop in stroj.

Zunanje stvari.

Ženska na vešalih. Iz Philadelphie, Pa. poročajo: Tukajšnje višje sodišče je potrdilo smrtno obsodbo proti Katarini Danzovej, katera je umorila svojega soproga W. G. Danza. Zajedno z njo je bil na smrt obsojen tudi zamorec George Hoosev, kateri je dal morilki strup, s kojim je zastupila svojega soproga.

Starši izstradali otroka. Zakonska Hiesiger v Enzersdorfu pri Dunaju sta bila pri svojih sosedih zelo na slabem glasu, ker sta s svojim osemletnim otrokom ravnala zelo grdo. Ko sosedje otroka dolgo niso videli, so to naznanili orožništvu. Mati je slednjič priznala, da je svojega 8letnega sina zaprla v klet. Ondi so v kotu našli otrokovo truplo. Revez je umrl od lakote.

Junaška ljubezen do bližnjega. Junaško dejanje se je pred kratkim vršilo v Barceloni. V neki tovarni je padel v vrelo barvo 14letni fant, sin tovarniškega delavca. Oparil si je obe nogi v tekočini, namešani z bakrenim vitriolom. Rane so bile grozne, akoravno so ga delavci takoj oprostili. Rane so se kmalu razširile od podkolenkom gori do stegnov in zdravnik je izjavil, da bo moral deček dati obe nogi. Rešitev bi bila mogoča le, ako se polože na opečena mesta zdravi kožni deli. Ker pa so bile rane jako velike, bi ne zadostoval eden. Prvi se je oglašil tovarniški kaplan in komaj v 12 urah, ko so zaznali delavci za njegov zgled, oglasilo se jih je okrog dvajset. S temi junaki sta tekmovala tudi oba sina tovarnarjeva, Klavdij in Santjago. Njihova požrtvovalnost je delovala kakor signal in drugi dan se je oglasilo zopet 35 delavcev. Zdravnik je uvidel, da takega števila ne potrebuje in je izbral izmed onih, ki so se oglasili prvi, 10 najbolj zdravih. Tovarnarjeva sina in kaplan sta bila zraven s sedmimi delavci. Od teh je potem zdravnik vzel potrebne kožne dele, da reši mladega reveža.

Tuberkuloza in stanovanja. Romberg in Hädicke v Marburgu sta dognala, da je pljučna tuberkuloza pravzaprav sobna bolezen. Glavni vzrok njenega razširjenja pa niso ravno slabo zidana stanovanja sama na sebi, ampak predvsem okolščina, da živi velik del ubogega prebivalstva z nečednimi, pokašljujočimi in izpljuvajočimi bolniki v ozkih, nečednih, temnih in brezračnih stanovanjih. Nadalje pa oboli mnogo ljudi, ako gredo v novo stanovanje, katero je malo prej okužil lahko-miselni bolnik, za katerim se ni zadostno izčistilo. Boj proti tuberkulozi treba bojevati tudi po stanovanjih, da ne postanejo druge osebe žrtve te strašne morilke človeštva.

Največje gledališče na svetu. Pred Velikonočjo je bilo otvorjeno v New-Yorku gledališče «Hipodom», v katerem je prostora za več tisoč ljudi. Na prvi predstavi jih je bilo prisotnih 6000, a vsak prostor je tega prvega večera donesl 110 kron. Gledališče je stalo nad 6 milijonov ter je zgrajeno na način, da se zamo-rejo v njem dajati cirkusne predstave, razne vodne igre, melodrame i. t. d.

„Moj brat je umrl pred 150 leti“. To izjavo je nekdo podal pred nekim angleskim sodiščem. Šlo se je za dedščino. «Imate li brate ali sestre?» je prašal predsednik sodišča. «Imel sem brata, ki je pa umrl pred 150 leti.» Visoki sodni dvor je menil, da se mož hoče iz njega norčevati, in ga je hotel kaznovati zaradi žaljenja sodnikov. Mož pa je dokazal svojo izjavo. Oče njegov se je oženil z 19. letom in kmalu potem se mu je rodil sin, ki je umrl še istega leta. Pozneje, star 75 let, se je oče oženil drugič, in iz tega zakona se je rodila priča, ki je sedaj 94 let stara. Ako tej starosti prištejemo čas med rojstvom obeh bratov, 74 manj 19, ali 56 let, dobimo število 150. Mož je imel torej prav, ko je dejal: «Moj brat je umrl pred 150 leti.»

Kitajske muke. Na Kitajskem mučijo zločince na strahovite načine. Najhujša je muka, ako obsodijo človeka, da mu kaplja na teme sveža voda. Ko je pred kratkim neki nemški profesor o tem pripovedoval svojim učencem, se je eden neverjetno nasmehnil. Profesor ga je pričel prepričevati, da ne bi mogel vzdržati kapljanja vode niti na roko. Učenec je dejal, da bi mogel. Nato je nall profesor v posodo liter vode, dno posode pa prebodel s finim svedrom. Učenec je dejal roko pod posodo in voda mu je začela kapljati na roko. Izpočetka se je dijak smejal, ker mu je dobro delo, ko je kapljala na roko hladna voda. Ko mu je na roko padla dvestota kapljica, se je dijak nehal smejati in pokazala so se mu znamenja bolečine. Roka se mu je pordečila in bolečina je bila vedno hujša. Po 250. kaplji mu je počila na roki koža, a do 400. kaplje ni mogel več vzdržati, onemogel je. Kakšne morajo biti bolečine, ko kaplja voda na teme, ker je glava sploh in mozeg v glavi mnogo bolj nežen in zatoraj tudi mnogo občutljivejši.

Vladine žabe. Zvezina ameriška vlada namerava v San Marcos, Texas, ustanoviti zavod za gojitev žab. To ni nič čudnega. V Ptujju so bolj «napredni». Tam imajo zavod celo za krote.

Psi z ovratniki in škornji. Neki londonski list vprašuje, je-li to napačna dobrotljivost ali pa grozovitost, da pse tako oblačijo. Že več časa smo pse videli hoditi okrog v dolgih, rdečih suknjicah, ki so imele ob straneh žepe itd., toda vse te in enake mode prekaša najnovejša neumnost. Videti je namreč na ulici pse z visokimi ovratnicami, spodaj imajo obešen zvonček, na nogah pa male, usnjate škornje, ki naj varujejo pse pred prehlajenjem. «Poznam damo,» pravi dopisnik, «ki je silno navdušena za obute psičke in svojega psa pri deževnem vremenu nikdar ne spusti na ulico brez obuvala. Gospa trdi, da pes, odkar nosi čevlje, ni več prehlajen. Morda ima ta način ravnanja s psi to dobro lastnost, da izboljšava naravo, toda ako pomislimo,

kako nesrečno izgleda bitje v čevljih, se nam zdi, da bi rajše trpelo prehlajenje. Ko so psi v Londonu še torbe nosili, se je moj psiček branil iti ven brez torbe. Nisem vedel, ali to izvira odtod, ker se psu zdi imenitno, nositi torbo, ali pa ker se boji oblastnij, toda slednjič sem uvidel, da je moj mali prijatelj dognal, da pomenja torba izprehod, brez torbe pa smo vrt. Morda se bodo psički čevljev in ovratnikov tudi navadili.

Hčer prodal turškemu paši. Na Dunaju so aretirali 44 let starega artista Alberta Sauerja, ker je za 24.000 kron prodal svojo 17 let staro hčer za kratko dobo nekemu turškemu paši v Carigrad. Da so dekile preslepili, sta oče in paša napravila navidezno poroko. Pri paši je bilo dekile samo en teden. Po preteku tega časa je naznanil paša deklici, da je sultan radi nje nanj silno jezen, ker bi na njenem mestu imela biti le kaka princezinja in da jo mora prodati v Smyrno, če se noče vrniti k očetu. Njegov sluga jo je takoj odpeljal na kolodvor, kjer jo je že čakal oče, da se odpelje z njo na Dunaj.

Volk na vasovanju. Železniški čuvaj v Preserjih na Notranjskem Anton Zgonec, je imel priliko bojevati se v pred kratkim z volkom. Zgonec se je bil vlegel ob 12. uri ponoči, ko je odpravil svojo službo na klop pred čuvajnico in zaspal. Svetilko je bil postavil pod klop. Ko je tako nekaj časa spal, je začutil, da nekdo voha po njem. Na pol zaspan je Zgonec planil po koncu in pahnil stvar od sebe. Toda zver se je takoj zopet zaguala v njega, in šele sedaj je Zgonec opazil, da ima pred seboj volka. Ko sta se tako nekaj časa borila, je prišla čuvaju v glavo misel, da bi bilo morda dobro, če bi volka posvetil s svojo svetilko. — To je sedaj vzel izpod klopi in jo pokazal volku, ki jo je popihal, kar so nesle noge. Čuvaj se je potem zaklenil v čuvajnico in gledal skozi okno. Okrog tretje ure je prišel volk zopet nazaj vohat okrog klopi, ko pa je videl, da njegovega sovražnika ni več, je počasi odkoralkal. Ker je čuvaj ranjen pod desnimi očesom in na roki, so ga odpeljali na Dunaj v Pasteurjev zavod, kjer ga bodo preiskali, ako bodo mogoče imele te rane kake posledice.

Našel zaročni prstan in — nevesto. Iz Augusta, Ga., v Ameriki prihaja poročilo: Pred štiridesetimi leti, leta 1875., se je James Martin, po poklicu stavbeni inženier Grand Trunk železnice, zaročil s Frido Olmstead iz Auguste. V znak svoje ljubavi podaril ji je zlat prstan. Kmalu nato je odpotoval na inšpekcijsko poto-vanje. Za časa njegove odsotnosti je Miss Olmstead odšla z nekim prijateljem veslarit na bližnje jezero. Tu sta vjela malo povodno ptico in Frida ji je dala svoj prstan na vrat. Trenutek kasneje pa je ptica ušla v vodo in nihče je ni več videl. Ko se je Martin vrnil in zvedel o istem jezeru, ni veroval, da je ptica odnesla prstan. Vsled tega sta zaroko razdrila in Martin se je povrnil v Nemčijo, od koder je prišel. Nedavno so pa ribiči na istem jezeru vjeli povodno ptico in našli na njenem vratu diamantni prstan, kateri je bil last gos-podične Olmstead. Ona je takoj pričela iskati Martina, katerega je tudi našla še neoženjenega. Poroka je sledila in sedaj sta oba srečen zakonski par.

Strela je ubila v Bregovanu celo rodbino. Ko je videl oče mrtvo svojo ženo in dva otroka, se je mrtev zgrudil od kapi zadet.

Velikanski top. Na vzhodni obali Zedinjenih držav so postavili v obrežne forte nekaj 40-6 centimetrskih topov. Top je iz jekla in je 15 metrov dolg; tehta 1090 kg in naboj smodnika znaša 290 kg. Naboj, ki obstoji iz brezdimnega smodnika, je razdeljen v 6 vreč, po 48 kg. Cena enega topa znaša 500.000 kron. Vsak strel velja okrog 4000 kron. Top nese 30 km daleč.

Človeške kosti naprodaj. Nedavno je bilo v Filadelfiji prodanih nad 750.000 kilogramov človeških kosti. Te kosti so se nahajale v «Dolini smrti» blizu Havane, v kateri je mnogo ljudi izgubilo življenje vsled ogljikovega dioksida. Pred špansko-ameriško vojsko so shranjevali tu zločince in umrle vsled kužnih bolezní, a ob času vojske pa ubite vojake. Zadnji čas so se zopet začele širiti kužne bolezni v Havani in okolici, in meščani so zahtevali od mestne uprave, naj odpravi te mrtvaške ostanke, dokazujoč, da odtod prihaja kužna bolezen. Občina je naložila cel parnik kosti in jih odpeljala v Filadelfijo, kjer jih je prodala tovarnarjem in obrtnikom.

Koliko korakov napravi kmet v 55 letih? Ako bi kdo štel, koliko korakov napravi poljedelec, kadar orje, bi našli 9600 korakov. Po 75 cm dolžine znesejo ti 7-2 kilometra. Ako ima kdo 50 oralov polja, katero po dvakrat v letu orje, stori na leto 720 kilometrov pota, to je 96 milj. Ko bi tak človek 55 let in 234 dni oral, napravil bi 40.068 km dolgo pot, to pa je ravno toliko, kakor je dolžina okoli cele zemlje. No, marsikateri stari poljedelec lahko reče, da je že obhodil celo zemlje, četudi le — na domačem polju.

Žena, ki ni hotela govoriti. Ta stvar je jako neverjetna, a resnična. Nedavno se je neki mlad človek v Oseku oženil, toda ljubezni v zakonu ni bilo veliko, ker sta si kmalu postala mož in žena sovražnika. Žena ni vedela, kako bi se najbolj maščevala nad možem; naposled se je zaklela, da ne bo več govorila. Ko je mož to videl, je začel lepo okoli nje hoditi in moledovati, naj govori, a žena je molčala; začel se je kregati, a žena je molčala; začel je divjati, a vse zastonj; naposled ji je s prstom odpiral usta, a ona ni dala glasu od sebe. Ko je mož nato odšel na svoje delo, je žena pobrala svoje reči skupaj pa zbežala k svoji materi v Bačko. Kaj je hotel mož? Ko so prišli velikonočni prazniki, se je napotil za ženo v Bačko. Ko je prišel k njej, jo je začel prositi in se opravičevati, a vse zastonj, žena je molčala, kot bi bila izgubila govorico. Ko so njeni roditelji videli to kljubovanje, so jo začeli psovati, naj govori. Sedaj so se dobri ženici odprla usta in obljubila je, da gre z možem domov, toda pod pogojem, da po potu ne bosta prav nič govorila. Ko sta prišla domov, se ji je razvezal jezik in začela je govoriti ter klepetala cel dan neprestano. Mož siromak pa po cel dan molči, ker se boji, da žena zopet izgubi dar govora.

Boj za življenje. V Bilbau (Španija) so imeli zaprtega na smrt obsojenega roparja Agnarja. Pretečeni četrtek je prišel jetniški paznik po njega, da ga odpelje na morišče. Ropar pa je med tem potom zgrabil prazno steklenico ter paznika tako močno udaril ž njo po glavi, da se je

onesveščen zgrudil na tla. Nato je začel ropar bežati po hodnikih drugih deset kaznjencev se mu je pridružilo. Pazniki so se morali umakniti ter so poklicali vojake, ki so po dolgem boju premagali upornike. Agnarja so zvezali in štirje vojaki so ga morali nesti na šafot. Med tem potem je enemu nosilcev še izbil oko. Na šafot so ga morali z jermení privezati, vendar je bil okoli sebe in krvnika. Za gledalce, ki so vajeni bikovih borb, je bila to velika zabava.

Ameriška. Iz Njujorka javljajo tole posebnost: Francu Barkerju, ki je umoril svojega brata, je bilo dovoljeno, da se je obesil sam. Jetničar se je bal izvršiti ta grozni posel in ko je morilec to slišal, je prosil za razgovor. «Hočem Vam odvzeti delo», je dejal, le povejte mi, kedaj bo treba in ko bo vse pripravljeno in dam Vam častno besedo, da grem na šafot ter sam skočim v past. Jetničar je to povedal jetniški upravi, ki se je zopet obrnila na predstojništvo in slednjič je prišla odločitev, da je popolnoma vseeno, kdo izvrši obsodbo, da je le dosežen cilj. Jetničar je bil rešen skrbi in Barker je bil ves srečen, da se je stvar tako iztekla, češ, da bode ostalo njegovo ime nepozabljeno, ker je bil on edini mož, ki mu je bil postavno dovoljen samoumor.

Neverjetno sleparstvo. Velikansko sleparstvo se je izvršilo nad italijansko kolonijo v Bostonu. Neka ženska, Marija Terezija Crovo, se je izdajala za vdovo mehiškega cesarja Maksa ter izvabila posameznim članom kolonije 40.000 dolarjev. Sleparka je imela sokrivca, ki se je izdajal za prestolonaslednika Rudolfa ter imel pri tem velikanski uspeh, ker v inozemstvu še zelo verujejo, da je prestolonaslednik še živ. Crovo je imela knežje spremstvo ter je nosila doma krono. Ljudje so ji verjeli, ko je pripovedovala, da bi mogla navideznemu prestolonasledniku pomagati na prestol priti, ako dobi potrebni denar. Ko je prišla nedavno avstrijska vojna ladja v Boston, priredila je sleparka družbo, ki se je peljala vojni jadjí nasproti. Izračunila je čas tako, da je prišla z družbo blizu vojne ladje ravno v trenutku, ko so se izstrelili običajni streli v pozdrav ter je osleparjena družba verjela, da so bili streli njej kot cesarici v pozdrav.

Vremenski preroki. Na svetu je mnogo nezmotljivih znakov, ki jih je treba poznati, da se človeka šteje med vremenske preroke. Pred dežjem delajo čebele s podvojeno marljivostjo. Ako so muhe v hiši posebno sitne, tedaj je dež v zraku. Kadar muren cvrči, se bliža hladno vreme. Ako si veverice nabirajo veliko zalogo orehov za zimo, ako imajo popki redkih dreves posebno debelo odejo in ako imajo žita posebno debele luskine, potem je pričakovati stroge zime. Kadar topoli in jeseni sučejo spodnje listove strani na zgoraj, je to nevarljivo znamenje dežja. Ako se steklenica s kafro orosi, je pričakovati viharja; kakor brž se steklenica zopet očisti, postane stalno jasno. Na to posebnost se ozirajo celo pri napravi zrakomerov. «Najsrečnejši» pa soljudje, ki prorokujejo vreme po svojem lastnem telesu, hodisi po svojem telesu, bodisi po revmatičnih rokah in nogah, po škrbavih čeljustih ali po — kurjih očesih.

Umorjena vdova. V Parizu so neznaní zločinci vdovo Laurent 15krat zabodli in njeno stanovanje oropali.

Ženin svoje hčere. Pred dvajsetimi leti je zapustil mladi Švicar, po imenu Müller, svojo ženo in svojo novorojeno hčerko ter odšel v Meksiko. Kot trgovec si je pridobil ondi veliko premoženje. Med tem pa mu je umrla doma, ne da bi bil zvedel za to, njegova žena in hčerko so oddali neki kmečki družini po imenu Schloss, ki je deklico vzgojila in ji dala tudi svoj priimek, tako, da so jo sploh smatrali kot svojo. Pred enim letom pa je prodal Müller, ki si je v Meksiki nadel ime Ilfelder, svoje imetje ter se pod novim imenom vrnil domov. Tu je zvedel, da sta mu umrla žena in hči. Pod svojim novim imenom je prišel slednjič tudi v hišo kmeta Schlosa, kjer je spoznal in vzljubil 20letno deklico. Deklica mu je ljubezen vračala in oba sta si skrivaj obljubila zakon. Ko je slednjič stopil pred krušnega očeta, ki ga je smatral za pravega očeta, ter zasnubil deklico, mu je ta, ničesar ne sluteč, povedal, odkod in čigava je njegova rejenka. Snubec je sedaj izpoznal, da je snubil svojo lastno hčer. Silno potrj je zapustil hišo ter takoj odpotoval v Bazel. Od tu je kmetu vse pojasnil ter izginil v tujino, ko je še položil pri neki ameriški banki za nesrečno deklico 60.000 K.

Maščevanje obsojenca. V Bolcanu je bil obsojen Zanon zaradi razžaljenja vel čanstva v šestmesečno ječo. Po obsodbi se je peljal domov v vlaku z uradnim slugom in nekim drugim možem, ki sta pričala proti njemu. Naskočil je bliskoma oba z nožem ter ju zaklal.

Otročje srce kot zdravilo. Havansko prebivalstvo je zelo razburjeno, ker je neki «Voodoo»-zdravnik, Boucourt po imenu, obtožen umora dvajset mesecev starega belega otroka. Našli so truplo otrokovo, iz katerega je bilo izrezano srce. Neka stara zamorka Ivana Tabores je potožila zdravniku Boucourtu svojo dolgotrajno bolezen in ta ji je nasvetoval kot zdravilo srce belega človeka. Zamorka je ukradla belega otroka in ga umorila. Okoli 12 zamorcev je zaprtih zaradi sodelovanja pri tem zločinu. Akoravno bo bržčas Boucourt na smrt obsojen, ni upati, da bi se odpravilo njegovo zdravilo. Voodoo zdravniki so navadni, a izurjeni mazači, ki imajo ljudstvo popolnoma v oblasti, da se jih silno boji. Če zve zamorec, da je Voodoo naščuvan nanj, umrje včasih samega strahu.

Pritlikavci iz afriških pragozdov v Londonu. Znani afriški potovalec polkovnik Harrison se je vrnil v London iz afriških pragozdov ter pripeljal s seboj 4 može in dve ženski med 28 in 32 let stare, ki pa so le pa 3, 4, 6 in 8 (?) palcev visoki. V pragozdih v Konku so pritlikavci zelo pogoste prikazni. Živijo v primitivnih kočah, popolnoma nagi ob robež gozdov, a kadar se hočejo skriti, zbeže v notranje dele pragozdov. Pritlikavci so zelo bojeviti ter so za Harrisonove navzočnosti napadli karavano države Kongo ter pobili 16 nosačev. Žive največ po 40 let. Obraza so inteligentnega, bledega, le nos in ustnice so jim debele. Po prsih in nogah so kosmati, dočim jim je obraz gol.

Otroški odgovori. Mali 4letni deček je opazoval mlado damo, ki je imela zelo lepe oči ter jo končno vprašal: «Tvoje oči so pač čisto nove?» — Neki drugi deček si je pokvaril želodec in mati ga je pripeljala k zdravniku. «Pokaži jezik!» mu je velel zdravnik. Deček

je ubogal. «Še bolj!» mu je velel zdravnik. «Bolj pa ne morem,» je odgovoril deček med solzami v očeh, «moj jezik je namreč zadi v ustih pritrjen.» — Učiteljica je vadila v šoli odštevanje ter vprašala nekega paglavca: «Ako gre sedem dečkov k ribniku, a le dvema je kopanje prepovedano, koliko se jih koplje?» Deček, ki menda ni imel mnogo respektov pred prepovedmi, je odgovoril: «Sedem!» — «V nebesih pa že ne ne more biti,» je rekel ob deževju triletni sinček svojemu očetu. «Zakaj meniš, da ne?» «Ker ima polno lukenj, da spušča vodo.» — Mala Anica se je trčila s komolcem ob mizo ter opisala materi svoje občutke: «Zadela sem z roko ravno tam, kjer dela v prstih zvezde.»

Zanimiv prizor pred sodiščem. Pred pariškim kazenskim sodiščem je te dni zagovarjal neki odvetnik nekega ponarejalca vina. V svojem govoru je rekel odvetnik patetično: «Ne, moj klient ni vina ponarejal, njegovo vino je pristno. Ta račun tukaj dokazuje, da je vino iz svežega grozdja. Ta račun je takorekoč rojstni list vina.» «Ali imate tudi krstni list s seboj?» je vprašal predsednik med glasnim smehom občinstva.

Dobrotljivi kralj. Pred nekoliko dnevi se je vozil mladi španski kralj Alfonz s svojim avtomobilom po nekem klancu, ki je bil še poln snega. Tu je videl gručo ljudi, na katere je bil opozorjen. Bili so trije moški in dve ženski, od katerih je držala ena v naročju malo dete. Kralj veli ustaviti in vpraša ljudi, kam gredo. Povedali so mu, da gredo v Madrid iskat si služka. Peš so krenili na dolgo pot, proseč od sela do sela. Ubogi siromaki so se kralju zelo smilili; imeli so slabo obuvale in raztrgane obleke, da so se vsi tresli od mraza. Kralj poseže v žep ter jim da ves denar, kar ga je imel pri sebi. Potem povabi k sebi v kočijo ženski z otrokom, obžalujoč, da ne more povabiti cele družbe, ker ni prostora. V kočiji je kralj dal ženskama jedil, kar jih je imel seboj. Žene ga seveda niso poznale. Ko pa je kočija dospela v neko planinsko selo, kjer je kralj dobro poznan, so pričeli vaščani navdušeno pozdravljati kralja. Ženski sta bili silno iznenadeni, ko sta izvedeli, da je njunin dobrotnik, s katerim sta se celo pot prostodušno razgovarjali, sam španski vladar. Alfonz je plačal za njiju in za njujine može stanovanje ter obljubil, da se bo za nje pobrigal, ko pridejo v Madrid.

Iz šolskih mestnih zvezkov. Opis govedi. Goved spada k domačim živalim, ker je njih hlev navadno prizidan k hiši. Telo jim pokrivajo «lasje», ki so različno barvani. Pri goveji živini je mož vol. Žena se imenuje krava. Otroci so njihova teleta. Večina volov pride z dežele. V mestu so samo pri mesarjih. Človek ima mnogo od vola. N. pr. meso, mast, kožo in drugo. Vol ni vol, le reče se mu tako. Vsako govedo se redi od rastlinstva. Kmetje in voli orjejo njive. Krave gredo s kmečkimi dekleti na pašo. Ena krava ni lepa; več pa kot jih je, lepše so. Voli se v najlepši moški dobi pokoljejo. Od krave dobe mlekarice mleko. Govedo pomaga tudi luč in milo pripravljati s svojo mastjo. Bilo je enkrat ljudstvo, ki mu je bil bog bik. Lepo govedo je največji ponos kmeta. Marsikateri kmet ima vole, ki so tako veliki, kakor on sam.

Kako peka proglase za blaznega. V Podmokljeju na Češkem je pekel tako velike žemlje, kakor so navadni veliki hlebci kruha. Med njegovimi odjemalci je zavladovalo veliko veselje, ki pa ni trajalo dolgo, ker skoro se je dognalo, da je revček — blazen.

Listek.

Konjska glava.

(Burka. — Spisal I. V. Starogorski.)

Odkar so bili pred jednim letom v fari Lobanja nastanjeni vojaki, se je krasoticam, mladim in starim, uniforma tako dopadla, da so jele prezirati navadni moski spol. Le, oni ki je kedaj nosil obleko iz dvojnega suknja in sabljo, je še kaj veljal.

V Lobanjski fari so imeli tudi vse, česar so si mogli domisliti. Nekateri so celo ponosno trdili, da je kakor v mestu. Rokodelcev vseh vrst je bilo vse polno, gostiln več kot dovolj, mesar, pek, včasih celo dva, klobučar, klepar, trgovine z raznovrstnim blagom na drobno in debelo. Zraven cerkve in šole je bil studenec. Ne toliko radi žeje, kakor za pranje krvavih glav, ako je prišlo do praske. Ni bilo mnogokrat samo enkrat na teden. Če je bil vmes kak svetek, bi rekel dvakrat. Razun godbe in gledališča so ljubili tudi petje in ples. Uprav kakor v mestu. Kar pa je najbolj povzdignilo Lobančane, je bilo to, da se je nemškutarilo in lajalo uprav po nemčursko. In potem naj bi še Lobančani ne bili ponosni na svojo veljavo? Zakaj bi se torej ne prištevali med inteligenco, čeprav od zadnje plati? Brezdvomno so imeli pravico. Bolj nemškutarskih, škodoželjnih, hlepečih po dogodkih in škandalih, bi našel težko kje drugje.

Narodnih ljudi bi našel malo in če je kateri bil, so ga hitro zadušili s svojimi plevami.

Le nekaj so še pogrešali. Ako je hotel kateri kuhati svoje slive, drože ali tropine, da bi pil vobče priljubljeno žganjico, je moral iti daleč po dovolj nje k finančni straži. Ljudem se je zdelo to poniževalno, iti moledovat tako daleč in so raje na tihem delali žganjico. Nekateri celo z dobrim namenom, da prihranijo gospodom nepotrebno pisarijo.

Nekoč je pa zavrelo po Lobanji, staro in mlado je stegovalo vratove in lovilo novice, ki so švigale po zraku, kakor v vojski sovražni torpedi po morju. Izpuščale so jih stare brezzobe klepetulje, največja opora nemčurstva, kojih skrb je bila širiti dnevne in svetovne novice in skrbeti, da Lobančani ne zaostanejo v kulturi in literaturi. Če se je včas pripetilo, da je bila ta ali ona stvar preveč namišljena, se ni nikdo škandalizoval. Nū, to se je zgodilo redkokrat, morebiti dvakrat ali trikrat na teden.

Ta novica je bila ta, da se nastani v Lobanji finančna straža, v prospeh ljudstva ter nemčurske zavesti. Dekleta

so stiskale glave skupaj in ugibale, kaki bodo ti «financi». Nekateri so si jih predstavljale z gosto brado in dolgimi brkami. Skušnja jih je učila, da je tak obraz najslajši za poljube. Bolj skromne so se zadovoljile z brkami pod nosom. Glavno pa je bilo, ako so prijazni in če znajo nemško. Ako ne znajo nemško, potem naj le gredo, odkoder so prišli.

Dalje prih.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je razposlala te dni vsem slovenskim društvom poziv, v katerem prosi, da sklenejo kolekovati vse svoje listine, pisma in dopise z narodnim kolekom, ki je v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, in da rabijo le-ta kolek pri vstopnicah na vse zabavne, priredbe, veselice, koncerte, besede in dr. Vodstvo prosi najizdatnejše podpore pri razširjanju novega dvavinarskega koleka vseh onih, ki jim je naša šolska družba pri sre. Ta mala denarna žrtev donese Slovincem pač obilega sadu.

Loterijske številke

vlečene dne 27. maja:

Trst: 59, 22, 71, 85, 87.

vlečene dne 3. junija:

Gradec: 26, 62, 77, 78, 30.

Ivan Jax in sin

Ljubljana

Dunajska cesta 17

priporoča

svojo bogato zalogo

šivalnih strojev in voznih koles,
glasbenih avtomatov
in pisalnih strojev.

Najizvrstnejše in najboljše tamburice (glasbeno orodje) izdeluje in razpošilja
prva sisečka tovarna tamburic

J. STJEPUŠIN

Sisek (Hrvaško).

Ta tovarna je bila odlikovana na Pariški razstavi leta 1900 in na Milenjski leta 1896.

Razven vsega glasbenega orodja so tudi vsakovrstne sekirice (note) za različne instrumente v zalogi. Priporočajo se izvrstne gosli, citre, kitare, mandoline, harmonike in okarine. V isti tovarni izhaja tudi strokovni list

„Tamburica“

po enkrat na mesec ter stane za celo leto 8 kron z glasbeno prilogo vred.

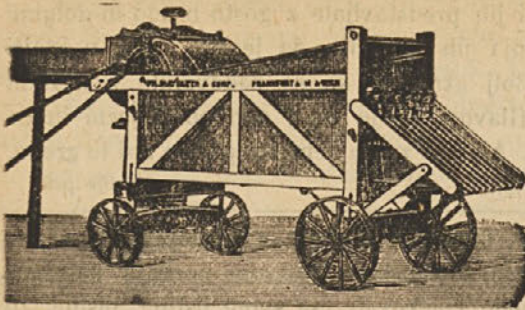
Za vsaki instrument se jamči.

Velik cenik s slikami se pošlje na zahtevanje zastoj.

Feller-Elsa-Fluid

S to znamko zavarovani Fellerjev rastlinsko-esenčni fluid je, kakor razvidno iz zdravniških priporočanj in 60.000 zahvalnih pisem, izvrstno odpravljalno in olajševalno domače zdravilo, hvaljeno za protinske in revmatične bolečine, zbadanje, trganje ter bolečine v glavi, zobovju, v prsih, vratu in križu itd. po prehlajenju nastale bolezni, krčne in nervozne popopadke. 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic franko 5 K. Dobiiva se pri F. V. Feller, Stubica, Elsin trg, Hrvaško.

Priznано najizvrstnejši

jekleni plugi, brane, valarji, stroji za sejati
«Agrikola», Amerikanski stroji za kositi otavo, deteljo in žito, stroji za obračati seno, grablje za seno in žito, stiskalnice za seno in slamo, preše za vino in sadjevece.

Hidraulične preše, mlini za grozdje in mečkači za grozdje, mlini za sadje, brizgalnice za trs in zelišča, aparati za sušenje sadja in zelenjave.

Mlatilnice s patentovanimi valjično-maznimi legarji za ročno, vitalno ali motorno silo. **Vitalne naprave za vlačilno živino**, čistilnice za žito, trijerji, reblače za koruzo, rezanice za krmo s patentovanimi maznimi logarji, rezanice za repo, mlini za slamo, soparniki za krmo, peči z štedilnimi kotli, premikajoče se sesalke za gnojnico in vse druge poljedelske stroje se izdelujejo in razpošiljajo v najnovejših, z darili obdarovanih konstrukcijah. Iščejo se zastopniki in prekupci.

PH. MAYFARTH & Co., DUNAJ II, 1,

Ustanovljeno 1872.

Taberstrasse št. 71.

1000 delavcev.

Odlikovana z več kot 550 zlatimi in srebrnimi kolajnami i. t. d.

55

Indra Tea

Najboljši in najfinejši čaj na svetu! Melange iz najfinejših in najmočnejših čajev iz Kine, Ceylona in Indije; dobiva se v boljših specerijskih, delikatesnih trgovinah. Na debelo razpošilja:

Indra Tea Import Compani Trst.

Glavna zaloga: A. Jurcev naslednik Alojzij Senčar v Ptuj

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neskodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Dobliva se povsod!

Ustje (Češko)

JURIJ SCHICHT

Ustje (Češko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

54

Böhnel-ove Roskopf ure so le najboljše!

Da se zamore vsakdo o tem prepričati, pošiljam izvrstne **Roskopf ure 6 mesecev na poskušnjo** in se zavežem v teku šestih mesecih denar vrniti. Izvirne tovarniške cene z verzičico in futralom so: Črno imit. jeklena ali **nikelnasta Strapaz-Roskopf-rem. ura s plombo**, 36 ur tekočim masivnim sidro-kolesjem in šarnirnim pokrovom za odpiranje, **gl. 2-**, z dvojnimi pokrovom v kamnih tekoča **gl. 3-40**. Iz double-zlata, **zajamčeno trpežno gl. 3-50**. Iz pristnega srebra z enim pokrovom **gl. 3-50**. Iz pristnega srebra z dvojnimi pokrovom **gl. 4-50**, s tremi močnimi srebrnimi pokrovi **gl. 5-50**.

Zgoraj imenovane ure s krasno relif-sliko ali Matere božje, c. kr. državnim orlom, kmetom s plugom, konj z žrebetom, lovsko ali pokrajinsko sliko **10 kr. več**. Izvirne «**železniške Roskopf ure**» (ne zistem Roskopf) **gl. 3-50**.

Pozor! Poceni zistem Roskopf ure, katere konkurenca ponuja, veljajo pri meni **samo gl. 1-50**. K vsaki uri triletno pismeno jamstvo. — Pošilja se proti povzetju.

Pri veliki tovarni za ure

MAKS BÖHNEL

Pri veliki tovarni za ure.

urur, DUNAJ IV., Margarethenstrasse 38.

Zalagatelj c. kr. drž. železnice.

Ustanovljena leta 1840.

Zahtevajte moj velik cenik z 1000 slikami o vseh vrstah ur, zlatnini in srebrnini, ki se vsakemu pošlje zastonj in poštne prosto.

Nikelnasta

2 gl.

3 gl.

Srebrna

61

Zahtevajte brezplačno in franko
moj veliki ilustrirani cenik o dobrih solidnih in
cenenih urah, zlatnini in srebrenini 59

Hans Konrad

prva tovarna za ure v Mostu (Brux)
št. 1375, Češko

Nikelnasta anker-remont-ura, sistem Roskof-patent,
z nikelnasto verižico in futralom gld. 2-25. 3 ko-
madi 6-50 gld., 6 komadov gld. 12-50. Ista z dvojn.
pokrovom gld. 3-50. Pristna srebrna remontoir-ura,
odprta gld. 3-80. Pristna srebrna oklopna verižica gld. 1-20. Nikel-
nasta budilka gld. 1-45. 3 komadi 4 gld., s ponoči se svetecim ka-
zalnikom gld. 1-65. 3 komadi gld. 4-50. Za vsako uro strogo resno
triletno pismeno jamstvo. Nobene rizike! Zamenjava dovoljena ali
pa se denar vrne!

Zalagatelj veliko gosposkih in samostanov.

Java kava

direktno od pridelovalca.

Pošilja se **5 kg vrečiča** colnine prosta, brez vseh stroškov na
vsako pošto postajo.

Marka Javaflor , najfinejša, «surova»	gld. 6-45
fina, zelena, »	» 6-20
Javabrazil , mešanica, «surova»	» 5-75
Kapucinska mešanica «pečena»	» 7-—

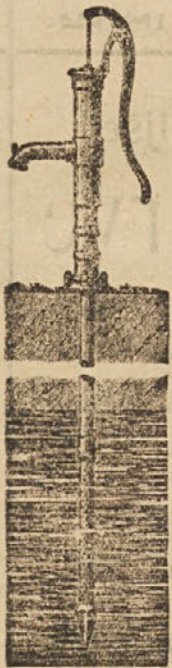
Tudi druge vrste kave po zelo ugodni ceni.

Čaj

1 kg: gld. 2-80, — 4 gld., — gld. 5-50. 40

Turk & Co.

posestnik plantaž na otoku Java. Pošiljate iz skladišča v luki.
Trst, Acquedotto 62.

Kdor potrebuje **traverze,**
cement, cevi iz kamenščine
in strešno lepenko, naj na-
roča pri prvi slovenski
tvrdki

„Merkur“

Peter Majdič
Celje.

Tu se dobijo najboljši
poljedelski stroji, posebno se
k seziji priporočajo peronos-
pero-brizgalnice, žvepljalni mehovi, kose, srpi
in brusni kamni. Gumi za cepljenje trti.

Novost! Vlačne grablje. Novost!

Vodovodne cevi in vse vodovodne naprave.

Nepremočljive plakte za vozove in komete so v zalogi.

Cenik poljedelskih strojev je ravnokar izšel in ga
na zahtevo vsakdo lahko dobi.

Zdravje je največje bogastvo.

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in ne nadkri-
ljive kapljice sv. Marka se
uporabljajo za notranje in
zunanje bolezni. Posebno
odstranjujejo trganje po ko-
steh, nogah in rokah ter
ozdravijo vsak glavobol. One
delujejo nedosegljivo in spa-
sonosno pri žledčnih bo-
leznih, ublažujejo katar in
izmeček, odpravijo naduho,
bolečine in krče, pospešujejo
in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Te preženejo velike in
male gliste ter bolečine, po teh provzročene. Tudi delujejo izborna
proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih
ter «koliko» in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in od
te izvirajoče boleti.

Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in
«madronu» in zato ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in
kmečki hiši.

Dobiva se samo v „**Mestni lekarni v Zagrebu**“. Na-
ročuje se edino in točno le pod naslovom:

„Mestna lekarna“, Zagreb, Markov trg št. 80
poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot en ducat
(12 steklenic) se ne pošilja. Cena je naslednja in sicer **franko** na
vsako pošto:

1 ducat (12 stekl.)	4 K — h.	4 ducati (48 stekl.)	14 K 60 v.
2 „ (24 „)	8 „ — „	5 „ (60 „)	17 „ — „
3 „ (36 „)	11 „ — „		

Priznalnih pisem imam na tisoče, da jih ni mogoče vseh tukaj
ponatisniti, zato navedem imena le nekaterih gospodov, ki so z pe-
sebnim uspehom uporabljali kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdra-
vili: Ivan Barentinčič, učitelj; Janko Kišur, kr. nadlogar; Štefan
Barčič, župnik; Ilija Manič, opančar; Sofija Vuhelič, šivilja; Jožef
Seljanič, kmet, i. t. d.

Mestna lekarna v Zagrebu,

Mestni trg št. 80, poleg cerkve sv. Marka.

Ustanovljena leta 1860.

Ustanovljena leta 1860.

Ceno češko

posteljno perje

5 kg novega skubljenega K 9-60, boljšega K 12-
belega, jako mehkega, skubljenega K 18-; 24 kg
snežnobelega, mehkega, skubljenega 30 K, 36 K. Pošilja se **franko**
proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi
poštnih stroškov. 35

Benedikt Sachsel, Lobes 198, p. Plzen na Češkem.

Flojzij Pinter

trgovec v Slov. Bistrici

priporoča lepo, novo zalogo **manufakturnega blaga.**
Botri, dečki in deklice, ki se bodo vdeležili sv. birmе,
imajo ugodno priliko si nabaviti prav lepo obleko po

== nizki cení. ==

Opozorim letos na posebno izvrstne **kose, kamene,**
srpe i. t. d.

Stanje hranilnih vlog nad
19 milijonov. kron.

Stanje rezervnega zaklada
nad 650.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4%, ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 1/4% na leto. — Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolжник poplačati dolg z obrestmi vred n. pr. v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menjice in vrednostne papirje.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Podružnica v Celovcu. Podružnica v Sapljetu.

Akcijski kapital 1.000.000 K.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. — Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške
ženitninske kavicije.

Eskomt in inkasso menic.

Borzna naročila.

Promet s čeki in nakaznicami.

Ponos vsake gospodinjice je dobra kava.

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati
več v nobenem gospodinj-
stvu, kadar se napravlja
vsakdanja kavna pijača.

o o o

Zahtevajte le izvirne zavojke s imenom
„Kathreiner“ in ne kupujte nikoli, kar
se odtehtuje odprto.

Ustanovljeno 1. 1832.

Priznано najboljše oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave,
prekašajo vsako konkurenco po
finosti, ki omogočijo z jako majhno
množino pobarvati veliko površino,
razpošilja

po nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

prva tovarna oljnatih barv, firneža,
laka in steklarskega kleja. Zaloga
slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki dobe se brezplačno.